

سرطان معده چیست؟

سرطان معده یکی از شایع ترین انواع سرطان در سراسر دنیاست. در این بیماری بروز جهش های تصادفی در DNA سلول های معده باعث رشد و تقسیم دیوانه وار این سلول ها میشود. سلول های سرطانی به مرور زمان زیاد شده و تبدیل به تومور معده میشوند.

نشانه های سرطان معده چه علائمی هستند؟

این بیماری در مراحل اولیه بدون علامت بوده و تا زمانی که پیشرفته نشده باشد، علائم اصلی ظاهر نمی شوند. علائم اولیه سرطان معده را می توان شامل موارد زیر دانست:

- سوزش سردل
- حالت تهوع خفیف
- از دست دادن اشتها
- احساس نفخ بعد از خوردن غذا

با رشد تومورهای معده نشانه های بیماری جدی تر میشوند. آنها عبارتند از:

- خستگی
- دل درد
- تورم معده
- مشکل در بلع
- پیبوست یا اسهال
- زردی پوست و چشم
- بی اشتهایی، کاهش وزن
- حالت تهوع و استفراغ خونی
- کم خونی و فقر آهن

نشانه های این بیماری در جوانان نادر است و بیشتر در افراد بالای ۵۰ سال رخ می دهد. در صورتی که جوانان هم درگیر سرطان معده شوند، اصلی ترین نشانه بیماری کاهش وزن ناگهانی است در باقی موارد علائمی مشابه بزرگسالان (درد معده، احساس سیری زودرس، تهوع، استفراغ، یبوست یا اسهال و عوارض مرتبط با خونریزی) خواهند داشت.

با توجه به این که علائم سرطان معده در جوانان به ندرت ایجاد می شود و به دلیل تشابه این نشانه ها با سایر بیماری ها پزشک معالج برای تشخیص دقیق تر آندوسکوپی و آزمایش های خونی تجویز می کند.

این بیماری در کودکان هم کمی شایع است و آن ها علائم کوتاه مدت و اختصاری را تجربه می کنند. مواردی همچون اسهال، استفراغ، درد در ناحیه شکم و همچنین احساس سوزش در هنگام بلع یا دفع ادرار همراه با از دست دادن اشتها و سوءهاضمه از نشانه های تومور معده در کودکان به شمار می آید.

سرطان معده به چه دلایلی رخ می دهد؟

علت اصلی سرطان معده یک جهش (تغییر) ژنتیکی در سلول های معده است که باعث رشد سریع سلول های بدخیم و در نهایت تشکیل تومور می شود. عوامل خطری که می توانند شانس ابتلا به سرطان معده را افزایش دهند، عبارتند از:

- چاقی
- گاستریت
- سیگار کشیدن
- سابقه خانوادگی
- بیماری ریفلاکس معده
- عفونت هلیکوباکتر پیلوری (*H. pylori*)
- قرار گرفتن در معرض موادی مانند لاستیک، فلز و زغال سنگ
- رژیم غذایی سرشار از نمک، چربی، فاقد میوه و سبزیجات تازه

آزمایش های تشخیص سرطان معده شامل چه آزمایشاتی است؟

تست باریوم و رادیوگرافی

در این تست، به بیمار محلولی حاوی باریوم را داده میشود. باریوم یک فلز به رنگ سفید متمایل به نقره ای است که در تصاویر رادیوگرافی دیده می شود. نوشیدن این محلول به پزشک کمک می کند که تصویر واضح تری را در رادیوگرافی ببیند و هرگونه اختلال احتمالی را تشخیص دهد.

آزمایش تنفس

در این آزمایش بیمار بازدم خود را در یک لوله خالی می کند. سپس بازدم بیمار با شاخص های تنفسی مورد بررسی قرار می گیرد. که در این آزمایش واکنش به بازدم بیمار مشخص شده و سپس آن ها را سیگنال تبدیل می نماید.

آزمایش خون در مدفوع (OB)

در بسیاری از بیماری های گوارشی که با خونریزی همراه هستند، تشخیص وجود خون در مدفوع می تواند به تشخیص بیماری کمک کند. اشخاصی که به سرطان معده مبتلا شده اند، دچار خونریزی معده نیز خواهند شد. وجود خون در مدفوع می تواند از علائم سرطان معده باشد. این خون از طریق اجابت مزاج، دفع می شود. کیت های تشخیصی خون در مدفوع در آزمایشگاه به راحتی می توانند این موضوع را نشان دهند.

باید توجه کنید مثبت بودن نتیجه آزمایش دلیل قطعی برای سرطان معده نمی باشد؛ در صورتی که جواب آزمایش مثبت باشد بیمار باید آزمایش های تکمیلی مانند اندوسکوپی و کولونوسکوپی را جهت تشخیص قطعی انجام دهد.

آزمایش شمارش سلول های خونی (CBC)

آزمایش CBC یکی از راه های تشخیص سرطان معده است. در این آزمایش تمام سلول های خونی (گلبول قرمز، گلبول سفید و پلاکت) از نظر تعداد و اندازه آنالیز میشوند. هرگونه تغییر قابل توجه در پارامتر های خونی میتواند از نظر پزشک قابل بررسی باشد.

آزمایش تومور مارکر

در این روش سلول های سرطانی که در بدن فرد سالم وجود ندارند، شناسایی می شوند. معمولاً بافت ها و توده های سرطانی در بدن سلول هایی به نام مارکر تومور تولید می کنند، که این سلول ها در بدن فرد سالم تولید نمی شود. آزمایش CEA یک روش برای تشخیص سرطان معده به شمار می رود.

CEA یا آنتی ژن کارسینوما بریونیک، گلیکوپروتئین توموری با منشاء جنینی است که ۴۵٪ تا ۵۵٪ آن را کربوهیدرات تشکیل میدهد.

CEA با مولکول های دیگر از جمله NCA شباهت ساختمانی زیادی دارد. همه این ها از اعضای خانواده CEA ها به شمار می آیند.

CEA در طول دوران جنینی توسط سلول های اپی تلیوم اندومتر و پس از تولد عمدتاً در سلول های سرطانی با منشاء لوله گوارشی تولید می شود.

آزمایش گاستروسکوپی و نمونه برداری اندوسکوپی

در این آزمایش لوله نازکی که سر آن منبع نوری و دوربین قرار دارد از طریق دهان وارد معده می شود. که این لوله امکان رؤیت و دسترسی و نمونه برداری از بافت معده را فراهم می کند.

در این روش نمونه ای از بافت غیر طبیعی را خارج نموده و جهت تشخیص سرطان به آزمایشگاه پاتولوژی فرستاده می شود. آزمایش گاستروسکوپی و بیوپسی بهترین و مطمئن ترین روش برای تشخیص سرطان معده می باشد.

روشی جدید برای تشخیص زود هنگام سرطان معده

دانشمندان روش جدیدی برای غربالگری بیماری سرطان معده یافته اند که می توان با استفاده از آن، با تشخیص زودهنگام این سرطان، جان بسیاری از مردم را نجات داد.

این محققان با همکاری دانشمندان دانشگاه دوک آمریکا روشی ابداع کرده اند که بر اساس آن می توان مرحله متاپلازی (metaplasia) روده ای را زودهنگام تشخیص داد. درک بهتر از این مرحله، پزشکان را به یافتن روش سریع درمانی راهنمایی می کند. بر اساس بررسی اخیر که نتایج آن در شماره اخیر نشریه سلول سرطان Cancer Cell منتشر شده است، حتی برخی بیماران که به میکروب هلیکوباکتر معده آلوده هستند و در خطر ابتلا به سرطان معده قرار دارند نیز کنترل و درمان می شوند.

بر اساس اعلام سازمان بهداشت جهانی، سرطان معده سومین سرطان مرگبار جهان است. دانشمندان بر این باورند که زمینه ساز این سرطان، عفونت ناشی از میکروب هلیکوباکتر است و با تشخیص به موقع آن می توان خطر مرگ را از بیمار رفع کرد.

مطالعات ژنتیک برای تشخیص به موقع سرطان ژنتیک در تشخیص سرطان

پروفسور پاتریک تان و همکارانش می گویند مطالعات ژنتیک ما، درک بهتری از مراحل ابتلا به این سرطان را به دست می دهد. در این بررسی بیش از سه هزار نفر حضور داشتند. محققان امیدوارند به روش جدید بتوانند بیماری سرطان معده را در مراحل ابتدایی تشخیص دهند و آن را درمان کنند.

سلول های سرطانی از سازوکارهای عادی تقسیم و رشد سلول ها جدا می افتند. علت دقیق این پدیده نامشخص است ولی احتمال دارد عوامل ژنتیکی یا عوامل بیرونی همچون ویروس و مواد سرطانزا موثر باشد.

در یک جاندار سالم، همیشه بین میزان تقسیم سلول، مرگ طبیعی سلولی و تمایز، یک تعادل وجود دارد. احتمال بروز سرطان در سنین مختلف وجود دارد ولی احتمال بروز سرطان با افزایش سن زیاد می شود سرطان باعث ۱۳ درصد مرگ‌ها است.

در جنین میزان تکثیر سلول‌ها بیشتر از مرگ طبیعی سلولی است اما در جاندار بالغ میزان مرگ سلولی و تقسیم سلولی به تعادل می رسد. سرنوشت سلول در هر زمان، به طور کاملاً دقیق، بوسیله فاکتورهای رشد، پیام‌های محیطی و برخی پروتئین‌ها و پیامبرهای سلولی، کنترل می شود.

جهش‌هایی که منجر به تغییر هریک از فاکتورهای موثر در سرنوشت سلول، می شوند باعث بهم خوردن نظم دقیقی که در تنظیم رشد و تکثیر و تمایز سلول‌ها وجود دارد می شود و می تواند منجر به بروز سرطان شود سلول‌های سرطانی کنترل خود را بر چرخه سلولی از دست داده و به طور مداوم و بدون توجه به پیام‌های سلولی و فاکتورهای رشد، به تکثیر ادامه می دهند.

سرطان معده چگونه درمان می شود؟

برای انتخاب راه‌کار درمانی این بیماری میزان گسترش تومور و سلامت کلی بیمار در نظر گرفته می‌شود. در اغلب موارد تیم پزشکی شامل متخصص گوارش، انکولوژیست، جراح، پاتولوژیست و رادیولوژیست است. روش‌های درمانی سرطان معده شامل موارد زیر هستند:

عمل جراحی

این روش درمانی سرطان معده بر اساس میزان گسترش تومور به دسته‌بندی زیر تقسیم می‌شود:

آندوسکوپی فوقانی (Upper endoscopy): در مراحل اولیه زمانی که تومورهای سرطانی در لایه‌های بالایی معده قرار گرفته‌اند، بیماری را می‌توان به کمک آندوسکوپی فوقانی خارج کرد. در این روش متخصص گوارش تومور را از دیواره معده بریده و از طریق دهان خارج می‌کند.

گاسترکتومی (Gastrectomy): زمانی که تومور به خارج از لایه‌های سطحی معده نفوذ کند، جراح می‌تواند جراحی سبب توتال (Subtotal gastrectomy) یا جراحی کامل (Complete gastrectomy) انجام دهد. در این صورت مری به روده کوچک متصل خواهد شد تا پس از برداشتن کامل معده بتوانید همچنان غذا بخورید.

منابع:

[/https://www.cancer.org](https://www.cancer.org)

[/https://www.webmd.com](https://www.webmd.com)

